

DR. KARSAI KÁROLY
1920- 1984

*1982. MÁRCIUS 13-ÁN A FELSZABADULÁS
UTÁNI KORSZAK KULTURÁLIS IRÁNYÍTÓI-
NAK TALÁLKOZÓJÁN VESZPRÉMBEN*

Ísmét elment egy azok közül, akik a felszabadulást követő években megyénk új utakon induló művelődési életének az alaprakói voltak. Moharas József, Nagy László és Szokolszky István után 1984. november 29-én eltávozott az élők sorából dr. Karsai Károly kandidátus, a Népművelési Intézet tudományos főmunkatársa is. Győrben született s ott végezte a tanítóképzőt. A háború utolsó évében került az akkor Veszprém megyéhez tartozó Lepsénybe és 1946 tavaszán a hadifogságból is ide tért vissza. Néhány hónappal később Noszlopra választották meg tanítónak s ő lett a község szabadművelődési ügyvezetője is

A baloldali elveket valló tanítónak nem volt könnyű dolga a nemesi hagyományokat erősen őrző faluban, mégis kiemelkedő eredményeket ért el a művelődési élet szervezésében. A korszerű világkép formálását szolgáló szabadiskolai tervezete s annak megvalósítása is messze fölé emelkedett a megyei átlagnak. 1948 tavaszán, amikor a megye Veszprémből nehezen megközelíthető északi részén folyó művelődési munka szervezésére irányítására Pápán Körzeti Szabadművelési Felügyelőség létesült, addig végzett jó munkája alapján Karsai Károly lett az új hivatal vezetőhelyettese. 1949-ben, a pápai felügyelőség megszüntetése után Veszprémben, a Megyei Szabadművelődési Felügyelőségen dolgozott utána pedig Csongrád majd Tolna megye szabadművelődési felügyelője, illetve népművelési vezetője. A legnehezebb időben, az ötvenes évek első felében került a Népművelési Minisztériumba. Akkori éveinek ismerői jól emlékeznek szívós következetességgel folytatott vitáira, az akkor már jól látható hibák és torzulások megszüntetésére tett próbálkozásaira. Ezek következményeként került ösztöndíjasként a Szovjetunió-

ba, ahol hat éven át tanult itt szerezte meg – a magyar népművelők közül elsőként – a kandidátusi fokozatot. Hazatérése óta a Népművelési Intézet tudományos főmunkatársa volt.

A Farkasréti temetőben Vitányi Iván a Művelődéskutató Intézet igazgatója és Horváth Margit, a Szombathelyi Tanárképző Főiskola igazgató-helyettese búcsúztatta. Amint mondotta: adósak vagyunk ma még pályarajzával, de a népművelőképzés múltjában nélkülözhetetlen emberi és elméleti hagyatéka. Hisszük, hogy nem röffel kell mérni munkásságát, de sokkal inkább karáttal. A külső siker soha nem érdekelte. Halk szavú volt csendes, de lélekben kemény. Az igazságért, s nem a maga igazáért való kiállásában erkölcsi erő és az emberszeretet nyilvánult meg. Mindig lehetett rá számítani, ha az igazságot, ha jó ügyet kellett szolgálni.

Egyik írásában az igazságról elmélkedik. Búcsúzásként nem idézhetünk hozzá illőbet ennek egyik mondatánál: „Még a halál is diadalmas, ha a távozót egyszerű életének igazsága fedi be.”

